

Pitanje za usmeni odgovor O-00012/2019

upućena Vijeću

članak 128

Miroslav Mikolášik, Peter Liese

u ime Kluba PPE

Predmet: Izmjena genoma ljudskih embrionalnih stanica

Izrazito brz razvoj tehnologije za izmjenu genoma, osobito CRISPR/Cas9, donio je značajan napredak u razumijevanju ozbiljnih zdravstvenih stanja i u nošenju s njima. Međutim, dok izmjena genoma somatskih stanica prelazi u fazu kliničkih ispitivanja prema strogim i odgovornim translacijskim kriterijima, izmjena genoma embrionalnih stanica mogla bi prouzročiti dvosmisleno tumačenje međunarodno priznate zabrane izmjene ljudskih embrionalnih stanica.

Tijekom Drugog međunarodnog sastanka na vrhu o izmjeni ljudskog genoma održanom u Hong Kongu 27. – 29. studenog 2018., kineski istraživač He Jiankui neočekivano je izvijestio o prvoj kliničkoj izmjeni genoma embrionalnih stanica, tvrdeći da je taj postupak rezultirao rođenjem dvaju djeteta. Premda spomenuta tvrdnja nije potvrđena, nesumnjivo je riječ o izrazito nepromišljenom i neetičnom činu, oko čega se složila cjelokupna međunarodna znanstvena zajednica.

Izmjena genoma zametaka i gameta donosi ozbiljan rizik od neželjenih štetnih učinaka, ne samo za pojedinca nego i za potomstvo. Nasljedne genetske promjene time bi se prenijele na sve buduće generacije. Štoviše, takvim se postupkom ozbiljno narušava ljudsko dostojanstvo. Zabrana izmjene genoma embrionalnih stanica utemeljena je na međunarodnim sporazumima kao što su Opća deklaracija o ljudskom genomu i ljudskim pravima te Konvencija iz Ovieda, kao i na pravu EU-a¹.

S obzirom na gore navedeno:

1. Je li Vijeće svjesno da je hitno potrebno razmotriti etičke i pravne implikacije izmjene genoma ljudskih embrionalnih stanica radi sigurnosti djece i budućih generacija te pružiti potporu, u skladu s time, globalnoj zabrani izmjene ljudskog genoma kako bi se spriječili neetični eksperimenti na ljudima?
2. Koje mjere Vijeće namjerava poduzeti kako bi potaknulo širu uključenost javnosti i raspravu na temelju pravilnog tumačenja znanstvenog napretka u socijalnom kontekstu?

Podneseno: 7.2.2019

Proslijeđeno: 8.2.2019

Rok za odgovor: 1.3.2019

¹ Uredba EU-a o kliničkim ispitivanjima (EU) br. 536/2014, Direktiva EU-a o biotehnološkim izumima 98/44/EZ, Obzor 2020.